OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 72 ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 13.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 9 SEPTEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

HET GEBRUIK VAN DEN OPIUM OP JAVA.

IV.

Is het vermeerderd gebruik van den opium op Java toeteschrijven aan oorzaken waarvan de bronader moet gezocht worden in het hart der inlandsche bevolking zelve, dan wel aan van buiten werkende oorzaken? In onze beide voorlaatste artikelen hebben wij onze meening daaromtrent te kennen gegeven, en trachten aante toonen dat eene schadelijke uitbreiding van het Chinesche element in de binnenlanden van Java als eene hoofdoorzaak daarvan te beschouwen is, terwijl de pachtvoorwaarden zelve als eene niet minder gewigtige reden zijn te beschouwen, dat het gebruik van het bedwelmende heulsap hand over hand is toegenomen.

De Regering zelve beschouwt het gebruik van den opium als eene der misbruiken die de uitbreiding en den bloei van den binnenlandschen handel, dat voorname middel van volksbestaan belemmeren: getuige daarvan het gouvernementsbesluit van den 14den April 1855 No. 6, medegedeeld in het *Bijblad op het Staatsblad van Nederlandsch Indie* 1e. *deel* No. 179, waarbij onder anderen de aandacht der hoofden van gewestelijk bestuur in het bijzonder wordt gevestigd „op het gepastelijk tegengaan van het gebruik van „opium, door voor de vervulling van alle inlandsche „ambten en bedieningen steeds bij voorkeur personen „te kiezen, die geene opium gebruiken."

Welnu, ziedaar een eerste middel om het gebruik van het heulsap tegen te gaan, maar wil men eenig goed gevolg van dit voorschrift verwachten dan behoort men dat gebruik zooveel mogelijk te bemoeijelijken. Men zoude immers ongerijmd handelen indien men het bedwelmend heulsap met de regterhand van de lippen afweerde, maar met de linkerhand aanbood

Men blijve het regt tot den verkoop van opium in het klein beschouwen als eene der middelen van inkomsten van den staat, maar men stelle alle mogelijke pogingen in het werk om overdrijving te voorkomen. Men beperke zooveel mogelijk het getal der amfioen-verkoopplaatsen; men schaffe de verstrekkingen van den zoogenaamden *Sieram*, tot verminderden prijs, af; men straffe de overtredingen van het *Reglement voor de opiumpacht* niet langer alleen met geldboeten maar passe daarop ook gevangenisstraf toe, opdat de vermogenden onder de overtreders daardoor worden afgeschrikt om zich met smokkelhandel in te laten.

Zietdaar eenige middelen, die niet zeer geschikt zijn om de pachtschat op de hoogte te houden, waarop dezelve tegenwoordig gevoerd is, maar die voorzeker het gebruik van den opium onder den inlander zullen verminderen, de Chinesche mededingers naar de pacht, wier vooruitzigt op winstbejag daardoor merkelijk zal worden teleurgesteld, langzamerhand zullen terugdringen en welligt het gevolg zullen hebben dat de pacht zal worden teruggebragt tot de hoogte waarop zij stond tijdens de Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij zich niet behoefde te schamen als pachter van het regt tot den verkoop van amfioen in het klein optetreden.

Wanneer dan het Chinesche element zal hebben opgehouden zijnen verderfelijken invloed onder den inlander, ook met opzigt tot het noodzakelijk kwaad van het opiumgebruik te verspreiden en zal hebben plaats gemaakt voor het Europesche element, waarvan een zedelijk verbeterende invloed te verwachten is, dan zal welligt ook het tijdstip niet verre zijn dat het gebruik van den opium onder den inlander zal worden bejegend met die afschuw, welke in het beschaafde deel der wereld het deel is van den slaaf der geestbedwelmende dranken, tegen het misbruik waarvan de voorstanders van volksbeschaving te velde trekken onder de bescherming der wetten.

Wij konden ons onderwerp slechts in zeer ruwe trekken behandelen. Er bestaat eene wet (het bekende besluit van 13 Januarij 1854) die het ondoenlijk maakt om openbaarheid te geven aan gedachtewisselingen, die voorzeker een helderder licht zouden hebben verspreid over eene aangelegenheid, die de ernstige overweging dubbel waardig is.

Het stelsel van openbaarheid in Indische aangelegenheden wint echter dagelijks meer en meer veld. Welligt, dit hopen wij, is het tijdstip niet meer verre dat de Indische drukpers zal verrijkt worden met eene uit officieele bronnen geputte *beschouwing van het vermeerderd gebruik van den opium in zijne oorzaken en eene aanprijzing der geschikte middelen, om dat gebruik tegentegaan*, en dat ieder wien het welzijn van Java ter harte gaat daaruit zal kunnen ontwaren dat ons gevoelen niets dan de weerklank is van hen, in wier vermogen het ligt het kwaad, dat door verbruik van den opium gesticht wordt, tegen te gaan en uitteroeijen.

Redactie.

DE INTREKKING DER RECEPISSEN VAN EEN EN VIJF GULDEN.

Met den eersten der aanstaande maand October zullen de Recepissen van *een* en *vijf* gulden buiten omloop worden gesteld. Daardoor zal het middel worden weggenomen, waardoor de kleine handelaar gewoon was om, sedert de invoering van het Recepissenstelsel, kleine geldswaarden naar elders overtemaken.

Wij hadden steeds gehoopt dat de hervorming van het *postwezen* gelijken tred zoude hebben gehouden met de hervorming van het *muntwezen*, en dat alzoo de invoering van zoogenaamde *postwissels* het bezwaar zoude hebben weggenomen dat er in eene met opzigt tot den kleinen handel geregelde geldcirculatie met primo October a. s. noodwendig zal ontstaan.

Het tijdstip is echter zoo nabij ophanden, dat wij die hoop moeten opgeven, want tot dus verre is er geen enkel postkantoor op Java, zoo men al wil aannemen dat er, behalven op de drie hoofdplaatsen, postkantoren bestaan, zoodanig ingerigt dat er aan de uitgifte van *postwissels* te denken valt.

Reeds ettelijke weken geleden vestigde eene der te Batavia verschijnende dagbladen de aandacht op deze aangelegenheid, die men welligt oogenschijnlijk gering zal achten, maar waarvan het belang duidelijker wordt, wanneer men nagaat dat de kleine handel

---

DE BISKAYERS.

EEN TAFEREEL UIT DEN SPAANSCHEN BURGEROORLOG

(*Vervolg*)

Den volgenden dag namen Francisca en haar zoontje hunnen intrek in het grootste en beste huis van het lieve dorpje Lecarroz, bij sennor Friarte, de oude alcalde van de gemeente. Nog was Don Romnald onder de wapenen en in schermutseling met de benden van Mina. Het slagveld was slechts een half uur van Lecarroz verwijderd. Francisca zat voor een venster, en staarde, met wezenlooze trekken, naar den kant van eenige voor haar liggende heuvelen, vanwaar men bij tusschenpoozen het geknal van het kleingeweer en het gebulder van het geschut vernam. Zwijgend en vol angstige bezorgdheid zat zij daar neder, terwijl elk schot haar eene koude rilling door de leden joeg. Achter haar, en op haren stoel geleund, stond een jong meisje, de dochter des huizes, wier oogen even strak op hetzelfde punt gevestigd waren, en die even als zij in gepeins verzonken scheen over het tooneel in de nabijheid. Zij was ongemeen tenger van gestalte, hare wangen waren bleek en ingevallen, en hare heldere, donkere oogen omzet met blauwe kringen, de kenmerken van droefheid en bekommering.

Eindelijk brak Francisca het stilzwijgen af, door te zeggen: „Is deze angst dan eindeloos? De strijd schijnt eeuwigdurend!" — „Geen der partijen heeft nog een voet breedte gronds verloren," zeide het meisje langzaam en droevig. — „Is er iemand in den strijd, die u dierbaar is, Carmela?" — Carmela schudde het hoofd, en zeide: „De Carlisten zijn onze vrienden en beschermers, de verdedigers van ons land en van onze zeden en gewoonten." En, als om verdere ondervraging te vermijden, voegde zij er bij: „Zoudt gij, sennora, mij wel willen volgen naar het einde van het dorp, naar den ingang van den bergpas? Misschien zullen wij daar wel iemand aantreffen, die ons inlichting geeft omtrent den stand van zaken."

Donna Francisca nam veel genoegen in deze voorslag. Toen de beide vrouwen aan het einde van het dorp gekomen waren, sloegen zij den bergpas in, en vervolgden haren weg in die rigting, vanwaar het krijgsrumoer vernomen werd. Het geweervuur en het gedonder van het geschut werd hoe langer hoe duidelijker, en door de echo in de vallei herhaald.

„O, het vreeselijk kanon!" riep Francisca sidderend. — „De Carlisten hebben geen geschut, en moeten het den vijanden ontweldigen," zeide hare vriendin.

Daarop zetteden beiden zich bij eene voortuitstekende rots neder. Francisca kon zich niet langer bedwingen, en barstte in tranen los. Eerst weende zij slechts in stilte; maar naarmate zij aan hare droefheid toegaf, begon zij heviger te snikken, en werd ten laatste geheel door hare droefheid overmeesterd. Het duurde niet lang, of ook hare gezellin werd door hare smart aangestoken. Beiden weenden lang en hevig. Toen de droefheid een weinig bedaard was, zeide Francisca: „Vaderlandsliefde alleen, mijn kind, doet uwe tranen niet stroomen. Uwe bekommering heeft veel van de mijne." — „Neen, Sennora, neen!" snikte Carmela, aan haar gevoel toegevende: „geheel Biskaye mag u zien schreijen. Ik beween iemand, dien ik niet mag beweenen — iemand, dien ik voor altijd verloren heb. Gij weet hoe deze vreeselijke strijd ontstaan is. Er is naauwelijks een enkel Biskayer, onder zoo vele duizenden, die de zaak zijns lands en de verdediging zijner landgenooten verlaten heeft, om zich bij de Christino's en Spanjaarden te voegen. Nogtans waren er verraders onder ons, die tot de Chapelgories overliepen. En onder dezen is ook mijn geliefde. Zoodra wij van zijn verraad onderrigt waren, zeide mijn grootvader tot mij: „Carmela, Salvador Elyssade moet door u vergeten worden. Wij mogen geene betrekkingen aanknoopen of onderhouden met hen, die, met verzaking van onze wetten en zeden, zich laten omkoopen, en, door de Engelschen gewapend, hunnen koning en hun vaderland bestrijden, onze kloosters verwoesten en onze heilige martelaren honen. Mijn kleinzoon moet een trouwhartig Biskayer zijn." — „Gij hebt gelijk, mijn vader!" antwoordde ik. „Uwe denkwijze stemt volmaakt met de mijne overeen. Maar ach, Sennora! de eerste strijd tusschen de Carlisten en Christino's verbrijzelde bijna mijn hart. Toen ik de jonge lieden van Lecarroz als helden ten heiligen kampstrijd zag uittrekken, schenen de tranen, welke uit mijne oogen stroomden, hen met schande te bedekken. Zij trokken op tegen het heir, waartoe ook mijn geliefde behoorde, die nog altijd in mijn hart leefde. Zoo dikwijls de onzen zegevierend terugkeeren, ontwaken medelijden en bekommering over zijn lot in mijn hart. Misschien — zoodanig zijn dan mijne denkbeelden — misschien ligt hij gewond of stervende op het slagveld; misschien is hij een gevangene, aan wien welhaast het doodvonnis zal voltrokken worden. Zulke smartelijke gedachten bestormen mijn hart bij elke nieuwe worsteling, en elk nieuw gevecht jaagt mij altijd denzelfden angst aan. Ik weet, dat hij bij ginschen strijd is. Hij staat onder Mina. Helaas, misschien is hij thans reeds

eene niet onbeduidende schakel uitmaakt van den keten, waarmede de verschillende vakken op het terrein van handel en nijverheid, en al wat daarmede in betrekking staat, onafscheidelijk te zamen zijn verbonden.

Welk middel ligt er onder het bereik van het publiek om in deze ongelegenheid te voorzien? ziedaar eene vraag, waarop wij, hoezeer zij ons talrijke malen is voorgelegd, het antwoord moeten schuldig blijven.

Welk middel ligt er onder het bereik der Regering, dat strekken kan, om deze ongelegenheid voor den kleinen handel wegtenemen? Eene hervorming van het Postwezen, geëvenredigd naar de eischen des tijds.

Wij mogen dus in billijkheid verwachten dat dit middel niet onaangewend zal blijven, en dat alzoo de ongelegenheid welke, van af de volgende maand, voor den kleinen handel, door de intrekking der Recepissen van *een* en *vijf* gulden zal ontstaan, zoo kort mogelijk moge voortduren.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT,
van den 4den *September* 1858 N°. 71.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Saluit! doet te weten:

Dat Hij, willende een begin van uitvoering geven aan het bepaalde bij art. 8 der wet van 20 April 1855, (Nederlandsch Indisch staatblad no. 42).

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De dubbele, heele en halve duiten van Nederlandschen of Nederlandsch-Indischen muntslag worden buiten omloop gesteld in de Nederlandsch-Indische bezittingen buiten Java en Madura, met den vijf-en- veertigsten dag, te rekenen van dien, waarop het staatsblad van Nederlandsch-Indie, in hetwelk deze ordonnantie is opgenomen, door de plaatselijke autoriteit ontvangen en daarvan kennis gegeven wordt aan het publiek.

Na gezegd tijdstip worden gemelde duiten in genoemde bezittingen niet meer bij 's lands kassen ontvangen, noch uitgegeven.

Art. 2. Aan de houders van dubbele, heele en halve duiten van Nederlandsch-Indischen muntslag in bovengenoemde bezittingen, wordt tot den bij art. 1 gestelden termijn, gelegenheid gegeven tot verwisseling, dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, bij 's lands algemeene kassen aldaar, van die duiten, in de verhouding van vijf cents voor zes duiten.

Deze verwisseling geschiedt tegen wettige betaalmiddelen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch Indie geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 3den September 1858.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 4den Junij 1858, no. 81, is aan den heer F. L. Esser, eervol ontslagen eersten luitenant bij de schutterij te Pasoeroean, vergunning verleend tot het dragen van den uniform en de onderscheidings teekenen, welke aan den gemelden rang bij de bedoelde schutterij zijn verbonden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 26sten April 1858, lett. A, no. 10, is aan den Oost-Indischen ambtenaar, met verlof in Nederland, J. H. van Bouwdijk Bastiaanse, laatstelijk opziener bij de koffijbereiding in de residentie Bantam, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot secretaris der residentie Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo, tevens vendumeester aldaar, de hoofdkommies bij de directie der middelen en domeinen A. Muller.

Tot secretaris, tevens algemeenen ontvanger, notaris en vendumeester der residentie Lampongsche Districten, de eerste kommies op het residentiekantoor te Batavia P. A. Gijsbers.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Resident van Timor,

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE KOEPANG,

IS ONTSLAGEN:

Eervol, uit hoofde van vertrek, als lid. C. F. A. Schneider, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten.

IS BENOEMD:

Tot lid, dr. J. W. E. Arndt, officier van gezondheid bij het garnizoen aldaar.

Militair-Departement.

TIJDELIJK GESTELD:

Op non-aktiviteit, de tweede luitenant der infanterie A. J. de Willigen.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

In de maand September op Zondag den 19den.
" " " October " Maandag den 4den en Woensdag den 20sten.
" " " November " Woensdag den 3den en Vrijdag den 19den.
" " " December " Zaturdag den 4den en Maandag den 20sten.

(*Voor het land*). De Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat de ijzeren boei bij het voormalig *fort Erfprins* is weggenomen geworden, ten einde eenige reparatien te ondergaan; zijnde dezelve tijdelijk vervangen door eene noodbaak.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd*,
2 *September* 1858. (34) VAN DER WIJCK.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van den 28sten Augustus en 1sten September No. 69 en 70 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van de Chinesche vrouw Tan Tiatnio.

Door de agenten der Soerabayasche wees- en boedelkamer te Probolingo, van wijlen den heer Christiaan Louis Daniel.

Door de commissarissen te Banjoemaas, van wijlen den Europ. fuselier Zwolanck.

Door de weeskamer te Soerabaya, van wijlen den heer Wilhelmus Hendrikus van Ligten.

Door de commissarissen te Salatiga, van wijlen den wachtmeester Abraham Biegman.

Door de commissarissen te Pasoeroean, van wijlen den sergeant-instructeur der pradjoerits Pieter Breek.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 10den September 1858.
Voor het Lokaal der weeskamer alhier.

Op Zaturdag den 11den September 1858.
Voor het Marine Pakhuis te Kalimaas.

Op Maandag den 13den September 1858.
Voor de woning van den heer Mr. Fokker te Temengoengan.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER* E. E. BEAR, *geb. de Liser de Morsain.*
SOERABAYA, 7 *September* 1858. (894)

Bevallen van eenen *DOODEN ZOON*, C. E. KUIJPERS, *Schultz.*
SOERABAYA, 7 *September* 1858. (892)

Voorspoedig bevallen van eenen *ZOON*, S. MULLER, *Hupez.*
LEMADJANG (PROBOLINGO). (879)
30 *Augustus* 1858.

Voorspoedig bevallen van eenen *ZOON*, P. M. KRAHMER, *geb. Butteling.*
SOERABAYA, 5 *September* 1858. (887)

STERFGEVALLEN.

Op heden overleed mijne geliefde echtgenoote MARIE LOUISE BOSCH, mij nalatende drie kinderen, die te jong zijn om de waarde van hun onherstelbaar verlies te kunnen beseffen.
KEDIRIE, J. J. BREIJMANN.
22 *Julij* 1858. (882)
Eenige kennisgave.

Heden overleed alhier mijne geliefde echtgenoote P. M. TOLEDO, diep betreurd door mij en hare *vier* onmondige kinderen.
SOERABAYA, C. O. NEIJNDORFF.
31 *Augustus* 1858. (880)

PUBLIEKE VENDUTIE

Op Vrijdag den 10den September.

Voor het locaal der WEESKAMER, van **Zijden Stoffen, Gaze anglaise, Merinos, Napolitaine, Laken, Jaconets, Dames kleedjes, Chitzen, Wit linnen, Zijden dames doekjes, Zwarte** en **gekleurde zijden dassen, Shawls, witte** en **bonte kinder kousen, een kain Sonket, Soerabayasche** en **Samarangsche gebatikte Kains, zijden gebatikte slendangs, breed** en **fijn rijtuig passement, roode Molton dekens, naaidoosjes, necessaires, hangklokjes** en al hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Alles twee dagen vóór de vendutie in het locaal der kamer te zien. (881)

---

een slagtoffer van den broedermoord!"

Eensklaps sprong een jong mensch op de rots, en plaatste zich naast de vrouw. Hij droeg de Biskaysche kleederdragt, maar op zijn hoofd prijkte de roode muts der Chapelgories. Zijn gelaat was zwart door den damp van het buskruid; zijne kleederen waren verscheurd en met bloed bevlekt, en zijne lange haren met stof bedekt. Doch in spijt van dit alles was hij een zeer schoon jongman.

„Carmela!" sprak hij, de hand naar het meisje van Lecarroz uitstekende. Maar Carmela stiet hem met geweld van zich, uitroepende: „Ga, ga! gij zijt bevlekt met het bloed mijns ooms, mijner neven, met dat der heilige monniken van St. Spiridon, met het edele bloed der Biskayers. Ga, verader, ga naar uwe Engelsche vrienden! Zij betalen immers goed? Ga naar uwen bloeddorstigen hoofdman Mina: hij schept vermaak in zulk een gezigt." — „Och, Carmela!" — „Laat af, Christino! — „En nogtans bidt gij voor mij, Carmela!" — „Ik bid voor u als eenen zondaar; ik bid voor uwe bekeering!"

Thans kwam het geweervuur nader.

„Vlied, vlied! wees op uwe redding bedacht!" riep Carmela. — „Waar is Don Romnald?" vroeg Francisca. — „Hij is op weg naar Lecarroz," antwoordde Salvador. Daarna voegde hij er bij: „Ik kwam herwaarts, om u aan te bevelen, Lecarroz ijlings met de uwen te verlaten. Mina, verbitterd over de door Lecarroz aan de Carlisten teerleende hulp, heeft gezworen uw dorp aan zijne wraak en zullen opofferen. En nu, Carmela, vaarwel!" — „Och, Salvador!" riep het meisje hem toe, terwijl zij den weg daar het dorp insloeg, „draag toch zorg, dat gij niet in de handen der Carlisten valt!"

De beide vrouwen vonden bij haren terugkeer het geheele dorp in opschudding. De krijgsklaroen was gestoken geworden, en had alle manschappen, zelfs hen, die het vee verzorgden, ten strijde opgeroepen. Als een sneeuwval daalden zij van de bergen af. De Carlisten van Erason, zeide men, waren geslagen en in aftogt. Te hunner hulpe snelden thans de boeren, elk op zijne wijs gewapend, naar de strijdplaats. In Lecarroz bleven niets dan grijsaards, vrouwen en kinderen achter. Tegen negen ure hoorde men voetstappen: het krijgsrumoer had opgehouden. Donna Francisca had zich, terstond na hare tehuiskomst, op de knieën geworpen, om haar volle hart in het gebed uit te storten. Zij werd in hare aandacht gestoord door Carmela, die haar toeriep: „De Carlisten komen in goede orde terug. Hun aanvoerder is dus behouden, anders zou dit het geval niet zijn."

Thans kon men de stemmen duidelijker onderscheiden. De namen werden afgelezen, waaraan elk op het hooren noemen van den zijnen met blij gejuich antwoordde.

„Onze vrienden zijn ongedeerd teruggekeerd!" riep Carmela, terwijl de *plaza* door de troepen bezet werd. Donna Francisca riep haren echtvriend met luider stemme en bij zijnen naam. „Hij heeft gestreden als een leeuw, en is behouden gebleven," antwoordden verscheidene stemmen. En evenwel daagde hij niet op. Eerst met den laatsten wagen met gekwetsten, welken hij begeleidde, zag men hem aangekomen.

„Zie, daar is hij, behouden en ongedeerd door de genade van de Heilige Maagd!" riep Carmela. Terstond viel Francisca haren echtgenoot om den hals, en stortte tranen van dankbare blijdschap over zijne behoudenis en terugkomst.

Weldra was alles weder stil in Lecarroz. Mina had zich naar Estevan begeven, Don Romnald naar Ellisondo, om aldaar met Zumala-Carreguy over hunne verdere plannen te beraadslagen. Hierna trok Romnald naar Guernica, terwijl hij zijne vrouw bij den ouden alcade van Lecarroz achterliet.

Carmela was voor de arme Francisca eene beminnelijke zuster. De alcade was op zekeren dag van huis gegaan, om een bezoek af te leggen bij een zijner bloedverwanten, die op eenen afstand van twee mijlen van zijne woonplaats woonde. De twee vrouwen waren nu alleen te huis. Francisca was opgeruimder dan gewoonlijk, daar zij dien morgen een brief van haren man had mogen ontvangen, waaruit zij gezien had, dat hij nog wel was. Terwijl zij Carmela den brief voorlas, hoorden zij op eens een ongewoon rumoer, dat beiden van schrik deed opspringen. Aan het einde van het dorp werd de trom geroerd. Daarop hoorde men den geregelden zwaren gang van troepen, vervolgens een kommando — een noodkreet — het geluid van verscheidene elkander overschreeuwende stemmen, en kreeten van angst en wanhoop. Dit alles was het werk van een oogenblik, totdat het geheele dorp van alarm- en noodkreten weergalmde. Donna Francisca snelde naar het venster. De vrouwen herhaalden met schelle, de mannen met forsche stemmen den gevreesden naam van Mina. In digte drommen snelde de bevolking van Lecarroz naar het einde des dorps; maar de troepen, die de plaats omsingeld hadden, dreven de menigte naar de kom der gemeente terug.

Men barricadeerde, zoo goed men kon, de deuren, en sloot de vensters. Sommigen deden de gelofte van zich onder de puinhoopen hunner woningen te zullen begraven,

AANKONDIGING VAN EENEN EXECUTORIALEN VERKOOP.

Op Maandag den dertienden September 1800 acht en vijftig, des morgens ten half negen ure, zal te *Grissee*, voor het woonhuis van de Maleische vrouw INTJE SIAM, gelegen in de kampong *Petjakran*, door den ondergeteekende, en door tusschenkomst van het vendu-kantoor te *Grissee*, aan den meestbiedende of hoogst afmijnende worden verkocht:

Een vijfde gedeelte van zeker ERF met het daarop staande steenen met pannen gedekte HUIS en BIJGEBOUWEN, gelegen in de voormelde kampong, blok No. 1, bij de verponding geregistreerd onder No. 380, aangeslagen voor *f* 6000, in eigendom toebehoorende aan de Maleische vrouw INTJE SIAM, huisvrouw van wijlen den Arabier SECH OSMAN BIN SALIM BAHASOAN, zonder beroep, wonende, te *Grissee*.

Deze verkoop geschiedt ten verzoeke van C. A. F. LOTH, gepensioneerd zoutverkooppakhuismeester, wonende te *Grissee*, die ten deze domicilie heeft gekozen ten kantore van den Advokaat en Procureur Mr. JAN ALBERTUS KOOIJMAN, gelegen in de Chineesche kamp te Soerabaya, uit krachte van de in executorialen vorm uitgegevene grosse van eene schuldkennis op den 19den September 1855 onder No. 4 gepasseerd voor GERARD JAN VAN DER TUUK, kontroleur der landelijke inkomsten en kultures der tweede klasse in de afdeeling *Grissee*, tijdelijk belast met het bestuur dier afdeeling, ten einde betaling te erlangen eener som van *f* 2500, zijnde het bedrag van gezegde schuldkennis, behalven de interessen en verdere kosten van executie, ten lasten van voormelde INTJE SIAM; zijnde bij meergenoemde schuldkennis gemeld een vijfde aandeel voor deze schuld verbonden.

LASTEN.

Een hijpotheek onder tweede verband, ten behoeven van vrouwe J. C. F. LOTH, weduwe van wijlen P. DIJSERINCK, groot per resto *f* 2500.— Recepis, met de renten ad één procent 's maands.

Het voormeld een vijfde aandeel wordt ingezet door den executant op eene somma van *f* 100.

De deurwaarder bij den Raad van Justitie te Soerabaya,

(859) C. F. DAMWIJK.

VENDUTIE.

De ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat op *Woensdag* den *15den September* te *Podjok*, publiek zullen worden verkocht **2073 Stuks onverkocht gebleven afgekeurde Gouvernements Houtwerken.**

De vendumeester te Grissee,

(868) W. CASTENS.

VENDUTIE

Op Woensdag den 15den September a. s.

Ten huize van den WelEd. Heer

C. HILL, te *Kapoeiran*,

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van eenen netten inboedel, bestaande uit: MAHONIJHOUTEN en andere MEUBELEN, HANG- en TAFELLAMPEN, SCHILDERIJEN, SPIEGELS, GLAS-PLEET- en KRISTALWERK, TAFEL- en THEE-SERVIEZEN, IJZEREN LEDIKANTEN, goed gedresseerde WAGEN- en RIJPAARDEN, een VIS à VIS, een PALANKIJN, enz. (897)

VENDUTIE

Op Zaturdag den 18den September 1858.

Voor het afdeelings militair Kleeding-Magazijn, van BUITEN MODEL GERAAKTE OFFICIERS en DIVERSE ANDERE GOEDEREN.

De Onder-Intendant der 2de klasse in de 3de militaire Afdeeling op Java.

(861) Hk. VEMER.

VENDUTIE.

Op de vendutie van *den 21sten September a. s.* bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zal worden verkocht de schoener *KIAT LIE*, groot 41 Lasten, zooals dezelve alhier ter reede ligt, zijnde dezelve gekoperd en klaar om zee te kiezen.

Verders diverse COMMISSIE GOEDEREN.

(898)

VENDUTIE.

Op de vendutie van *den 21sten September a. s.*, bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zal nog voor rekening van belanghebbende worden verkocht; een oud afgekeurd MARSZEIL, één DITO KLUIVER, en een gebroken MARSZEIL RAA, afkomstig van het Fregatschip **ZAANSTROOM**, kapt. SCHAAP, zijnde dezelven te bezigtigen bij de Heeren J. LLOYD & Co, aan de *Kaliemaas*.

Verders 50 VAATJES SAUCIJS en ROLPENS.

(901)

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 25sten September 1858.

Zal te *Grissee* publiek worden verkocht, het tot den failliten boedel van den alhier wonenden Arabier SECH OEMAR BIN OSMAN BAHASOAN, behoorende 372½/552 aandeel in het gekoperd barkschip ATIAT RACHMAN, groot 238 lasten, met TUIG en INVENTARIS, zoo als het thans op de reede van *Grissee* is liggende.

Het vorenstaande aandeel is verbonden bij den Heer B. J. VAN ECK te *Soerabaya* voor *f* 40,000.

GRISSEE, 20 *Augustus* 1858. *De Agenten der Soerabayasche boedelkamer van Grissee,*

(834) D. W. VAN HUTTEN. W. TAWARIS.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP AMBON,

KAPT. HUGENHOLTZ,

Vertrekt op *Zondag den 12den a. s.* naar MACASSER, TIMOR KOEPANG en de MOLUKKOS. Adres bij

De Agenten

(875) B. KOPERSMIT & CO.

HET STOOMSCHIP BATAVIA.

KAPT. A. G. BOSCH,

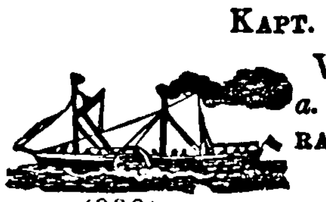

Vertrekt op *Vrijdag den 17den a. s.*, naar BATAVIA via SAMARANG. Adres bij

De Agenten,

(900) B. KOPERSMIT & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

NAAR ROTTERDAM

Zal in het begin der volgende maand vertrekken, het Nederlandsch gekoperd Fregatschip *EUROPA*, Kapt. S. G. TROMP.

Inzage van het plan van dezen zoo uitmuntend voor den overvoer van passagiers ingerigten bodem is te bekomen te *Batavia* bij de Heeren REIJNST & VINJU, en alhier

(893) Bij ANEMAET & CO.

TER BEVRACHTING

Wordt aangeboden naar eenige Havens, het A. I. Engelsche schip **AGAMEMNON** groot 973 tons, Kapitein THOMPSON.

Informatien bij *De Agenten*,

(895) McMILLAN MARTEN & CO.

NAAR ROTTERDAM

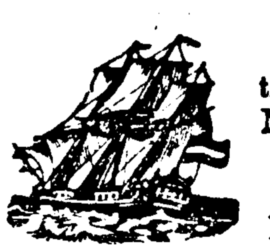

Zal in het einde dezer maand vertrekken, het snelzeilend gekoperd Nederlandsch barkschip **AMBOINA.**

Kapt. W. H. RUSMAN.

Dit schip, ten prachtigste voor den overvoer van passagiers ingerigt, vaart eenen geëxamineerden geneesheer, terwijl zich tevens eene melkgevende koe aan boord bevindt.

Nadere informatien en inzage van het plan van dien bodem zijn te bekomen bij de Heeren REIJNST & VINJU te *Batavia* en alhier bij

(863) ANEMAET & CO.

SOERABAYASCH PRAAUWENVEER.

ALGEMEENE VERGADERING VAN DEELHEBBERS, *op Vrijdag den 17den dezer*, ten 2 ure namiddag, in het locaal der HANDELSVEREENIGING, ter benoeming van eenen Directeur, in de plaats van den Heer R. W. BESIER.

SOERABAYA, 7 *September* 1858.

J. J. BLANCKENHAGEN. } *Commissarissen.*

(890) P. BROEKMAN, Lz. }

De ondergeteekende wenscht met Medio September zijne school te openen. Bij grondig onderrigt in DE VAKKEN VAN HET LAGER ONDERWIJS, zal er gelegenheid zijn voor Jongejufvrouwen, zich in DAMESHANDWERKEN te bekwamen; terwijl het schoolgeld zoo billijk mogelijk gesteld is.

Over het oude kerkhof.

(889) **H. C. VAN DER LINDEN.**

BEKENDMAKING.

Bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, in Commissie ontvangen:

TWEE NET BEWERKTE BRANDKASTEN.

(899)

---

anderen liepen in de grootste verwarring en verbijstering van huis tot huis, of snelden naar de kerk. Middelerwijl maakten de Christino's vorderingen, en trokken reeds voort, onder het woest geschreeuw: „Sla dood de Carlisten ?"

Francisca klemde haar zoontje aan haar hart, terwijl Carmela eene geheime deur in de kamer opende, en twee lange messen te voorschijn haalde, waarvan zij een aan hare gezellin gaf, die het bewusteloos aannam, en op niets anders bedacht was, dan op de veiligheid van haar kind. Thans hoorden zij de slagen, waarmede de aanvallers, onder woest geschreeuw, de deuren der huizen beukten.

Welhaast kwamen de soldaten, die eene menigte vrouwen, kinderen en grijsaards, als dieren, die ter slagtbank geleid worden, met de punten hunner zwaarden en bajonetten voor zich uitdreven, aan de woning van den alcalde. De deur des huizes, slechts door eenen enkelen grendel gesloten, was weldra opengebroken. Daar stormden, met donderende schreden, de soldaten de trappen op, en traden de kamer binnen, waar onze ongelukkige vrouwen zich bevonden. Deze snelden naar de vensters, met oogmerk om zich daaruit naar beneden te werpen. Maar de soldaten beletteden haar dit. Zij voerden Francisca, die den jongen Melchior in hare armen geklemd hield, onder vreeselijk gevloek en met de grootste opgewondenheid naar eene naburige kamer. Daar gekomen, wierp zij zich op de knieën, en smeekte den baldadigen soldaat om het leven van haar kind. Carmela zweeg, maar hield, met een oog vol wanhoop, het mes in hare hand. Doch op eens wordt de kamerdeur geopend, en een officier der Chapelgories stormt het vertrek binnen, plaatst zich voor de vrouwen, trekt zijne pistolen, en roept met eene donderende stem: „Terug, terug! laat deze gevangenen aan mij over!" Langzaam en ongaarne gehoorzaamde de soldaat het bevel zijns meerderen. Deze wendde zich tot Carmela, en riep haar buiten adem toe: „Schielijk, schielijk! Waar zijn uwe bloedverwanten ?" — „Den Hemel zij dank, twee mijlen van hier." — „Vlugten wij dan aanstonds, of het zal te laat zijn!" — „Red ook mijne vriendin en haar kind!" — „Goed, goed!" riep Salvador. „Volgt mij!"

Terwijl zij het huis verlieten, waren de plunderaars bezig om alle deuren open te breken, en alles, wat geene waarde voor hen had, te vernielen. Anderen wierpen brandende lonten en vuurpijlen op de daken, ten einde de Carlisten, die nog in de huizen mogten zijn verscholen gebleven, zoo als zij zeiden, te roosteren.

Door het dorp heen was aan geen ontkomen te denken; want de straten waren met krijgslieden bezaaid, Op de *plaza* stonden de ongelukkige bewoners in rijen geschaard, waarvan elke vijfde persoon een gewisse prooi des doods was, en zonder genade terstond werd afgemaakt. Velen wentelden reeds in hun bloed, terwijl de overblijvenden, wier lot bijna nog beklagenswaardiger was de slagting hunner ouders, kinderen, bekenden en geliefden moesten aanzien, zonder iets voor hen of voor zichzelven te vermogen.

Salvador sleepte zijne verschrikte gezellinnen achter de huizen langs voort. Hij strekte hun ter bedekking voor de menigte kogels, welke van alle kanten de vlugtelingen werden nagezonden.

Nadat zij eene omheining waren overgesprongen, lieten zij zich langs eenen steilen rotswand afglijden, en bereikten alzoo de vallei tegenover Lecarroz. Hier waren zij betrekkelijk in veiligheid. Een jong meisje was hen gevolgd. Nog ontmoetten zij aan den voet der rots eene oude vrouw.

„Benedetta!" zeide de oude vrouw, „hoe zijt gij zoo alleen? Waar is Dolores ?" — „Daar ginds," riep het verschrikte meisje, naar het dorp wijzende. — „Waarom is zij u niet gevolgd ?" — Benedetta stond stil en als door den donder getroffen. De moeder snelde waanzinnig, voort, steeds hare Dolores roepende. Benedetta greep haar stuiptrekkend bij de kleederen en fluisterde haar toe: „Dood, moeder! dood, vermoord. Ginds vermoord!" steeds naar het dorp wijzende. — „Wees maar op uwe eigene veiligheid bedacht," sprak de oude vrouw, en zette zich in stille wanhoop neder. „Laat mij aan mijn lot over. Vlugt maar! vlugt toch maar!"

Welhaast naderden er nog meer vlugtelingen, die door de woeste soldaten werden nagespoord. „Mijn arme vader!" riep de een. „Mijne vrouw! mijne arme kinderen!" riepen anderen „Waar zijn zij ?" — „De mijnen," riep een derde vrolijk, „vellen hout in het bosch." Vervolgens bleef hij, als verweet hij zich zijne zelfzucht, sprakeloos staan, en zag zijne bekenden met leedwezen en deelneming aan. Nu kondigde het gebulder van het geschut de verdere vernieling van Lecarroz aan. Op dorpen en in kleine steden kennen alle menschen elkander, zoodat de bedroefde groep besefte, dat hun met elk schot een hunner vrienden of bekenden ontrukt werd. Jammerlijk was hun toestand!

(*Wordt vervolgd.*)

LOTERIJ-HANDEL.

SOERABAYA.

236STE NEDERLANDSCHE STAATS-LOTERIJ.

EERSTE KLASSE.

Van onderstaande Serie nummers, waarvan *geheele* loten of onderdeelen daarvan, van hunnen firma-naam voorzien, in Indie zijn geplaatst, worden de daarop te vallen prijzen of premien ten hunnen kantore beschikbaar gesteld onder eene korting van 5 procent Commissie-loon.

Na de aankomst van elke mail zullen de daarop gevallen *prijzen*, *premien* of *nieten* uit de officieele trekking-lijsten worden overgenomen en achter de nummers worden ingevuld.

Tot zoo lang achter het nummer in de kolom der *prijzen*, *premien* of *nieten* niets zal zijn ingevuld, is de uitslag daarvan nog niet bekend, gerekend naar de aankomst der landmail alhier.

Van deze loten zijn nog enkelen verkrijgbaar tegen de onderstaande prijzen:

Een heel lot. . . . . *f* 100.—
Een half lot. . . . . „ 50.—
Een vijfde lot. . . . . „ 20.—
Een tiende lot. . . . . „ 10.—

VIJF geheele loten te gelijk nemende, krijgt men een half lot als premie.

9 *September* 1858. (850) **E. FUHRI & CO.**

NUMMERS.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.	NUMMERS.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.	NUMMERS.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.
1501		3950		4364	*f* 20.—
1502		3951		4444	
1503		3952		5176	
1504	*f* 20.—	3953		5177	
1505		3954	*f* 20.—	5178	
1506		3955		5179	
1507		3956		5180	
1508		3957		5676	
1509		3958		5677	
1510		3959		5678	
1511		3960		5679	
1512		3961		5680	
1513		3962		5681	
1514		3963		5682	
1515		3964		5683	
1516		3965		5684	
1417		3966		5685	
1518		3967		5686	
1419		3968		5687	
1520		3969		5688	
1521		3970		5689	
1522		3971		5690	
1523		3972		5691	
1524		3973		5786	
1525		3974		5787	
3936		3975		5788	
3937		4142		5789	
3938		4144		5790	
3939	*f* 20.—	4157		5791	
3940		4158		5792	
3941		4161		5793	
3942		4165		5794	
3943		4175		5795	
3944		4179		5796	
3945		4181		5797	
3946		4290		5798	
3947		4291		5799	
3948		4336		5800	
3949		4358		9061	

NUMMERS.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.	NUMMERS.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.	NUMMERS.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.
9062		9101		9164	
9063		9102		9165	
9064	*f* 20.—	9103		9166	
9065		9104		9167	
9066		9105		9168	*f* 20.—
9067		9106		9169	
9068		9107		9170	
9069		9108		9171	
9070		9109		9172	
9071		9110		9173	
9072		9111		9174	
9073		9112		9175	
9074		9113		9176	
9075		9114		9177	
9076		9115		9178	*f* 20.—
9077		9116	*f* 20.—	9179	
9078		9117		9180	
9079		9118		9181	
9080		9119		9182	
9081		9120		9183	
9082		9121		9184	
9083		9122		9185	*f* 20.—
9084		9123		9186	
9085		9124		9187	
9086		9125		9188	
9087		9133		9189	
9088		9151		9190	
9089		9152		9191	
9090		9153		9192	
9091		9154		9194	
9092		9155		9195	
9093		9156		9196	
9094		9157		9197	
9095		9158		9198	
9096		9159	*f* 20.—	9199	
9097		9160		9200	
9098		9161			
9099		9262			
9100		9163			

MR. CARTER JR.

Of *London*, Dentist, begs to announce his arrival in *Batavia*.

REFERENCES.

DR. STEENSTRA TOUSSAINT at *Batavia*.
DR. NEALE at *Batavia*.
DR. ROSE „ *Singapore*.

MR. CARTER JR. will visit *Samarang* and *Sourabaya* as soon as his professional engagement in *Batavia* will permit. (896)

LORGNON LONGUE-VUE

DIT:

LONGUE-VUE NAPOLEON III.

VERKRIJGBAAR bij
(865) E. FUHRI & CO.

TE KOOP

EEN RIJPAARD, geele schek, hoog vier voet vier duim.

Te bevragen bij
Rustenburgerpad. (883) J. J. REMMERT.

TE HUUR

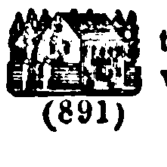

Een HUIS in de oude Hospitaalstraat, te aanvaarden met den 15 dezer. Te bevragen bij
(891) A. C. GUNSCH.

VERKRIJGBAAR

BIJ

E. FUHRI & CO.

PAPIER SANS FIN.
KINDER-BOUWDOOZEN.
SPEELGOED in doozen en in koffers, voor de reis geschikt.
ELASTIEKE BALLEN.
GROEN GORDIJNLINNEN voor vensters.
SCHILDERIJ-LIJSTEN bij de voetmaat.
TOWNSENDS SARSAPARILLEN.
AMERIKAANSCHE STAANDE en MUURKLOKKEN, loopende 8 dagen met en zonder wekker.
DOMINO SPELLEN.
SCHIMMELSPELLEN.
GOUDEN en ZILVEREN HOROLOGIEN.
FRAAIJE INKTKOKERS.
CHINESCHE VOORWERPEN in ivoor en bamboe konstig uitgesneden.
BENZINE COLLAS voor vetvlekken.
CHINESCHE WAAIJERS.
GOUDEN BRELOQUES.
TOOVERLANTAARNS.
COPIEER PERSEN.
KARTONNEN DOOSJES.
DIAMOND PENS.
GUITAARSNAREN gesorteerd.
TRICTRAC BORDEN.
FIJNE VENETIAANSCHE, BAD- en andere SPONSEN.
ROTATU TOESTELLEN.
COUPE-CRAIJONS, ens. (862)

HAND-STEMPELPERSEN.

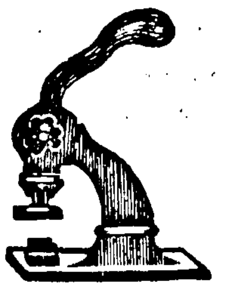

Waarvoor de STEMPELS in de GRAVEERINRIGTING van de ondergeteekenden kunnen gegraveerd worden.
(832) **E. FUHRI & CO**

DE UITMUNTEND INGERIGTE

LEESBIBLIOTHEEK

TE

Soerabaya (Komedieplein) is steeds van de laatst mogelijke lectuur voorzien. (884)

MENAGE-BOEKEN.

Ingebonden à *f* 5.— rec. bij
(600) E. FUHRI & CO.

BETT'S PATENT PORTABLE GLOBE.

(866) E. FUHRI & CO.

Dr. S. P. TOWNSEND'S,

COMPOUND FLUID EXTRACT OF SARSAPARILLA.

De algemeene opinie is dat de tering eene ongeneeslijke ziekte is, en dewijl men zeer algemeen aan die meening vasthoudt, zijn wij niet geneigd zulks hier te ontkennen.— Daadzaken echter zijn de beste bewijzen en zoo de twijfelaars hunnen twijfel niet willen zien opgeheven, raden wij hen aan om het volgende certificaat en een aantal anderen die wij nog in handen hebben niet te lezen.— Men zal moeten toestemmen dat zoo het geene tering is geweest die genezen werd, het dan toch zóó veel op tering geleek, dat er een zeer scherp oog toe noodig was om het onderscheid te zien.— Indien de doctoren het voor tering hebben verklaard, wie zal zich dan het regt toekennen zulks te loochenen.

Doctor S. P. TOWNSEND.

Waarde heer! ik kan niet nalaten u berigt te geven van mijne merkwaardige genezing door den wonderbaarlijken invloed van uw *extract of sarsaparilla*.— Lang heb ik geleden aan die vreesselijke ziekte, die zoo velen ten grave sleept. . . aan de tering.— Tot tallooze geneesmiddelen heb ik mijne toevlugt genomen, doch bij geen derzelven vond ik de minste baat, tot ik eindelijk werd ingelicht omtrent de deugden van uwe *sarsaparilla*. In de nabijheid mijner woonplaats was er geene enkele flesch van te koop, en zag ik mij genoodzaakt dat geneesmiddel van eenen afstand van 80 mijlen te laten komen. Na er drie of vier fleschen van te hebben gebruikt, gevoelde ik mij veel beter en ben thans geheel hersteld.— Dat de wereld dit wete, en indien het gebruik van uw heilzaam geneesmiddel daardoor meer algemeen wordt, zal zulks mij eene zoete voldoening zijn. Ik ben, enz. (*w. g.*) JOHN COUNTER.

Oakville-Ark, 1 *Maart* 1850.

Verkrijgbaar à contant, bij E. FUHRI & Co, de flesch à *f* 10.— rec. (886)

DEPOT VAN

HOLLOWAY PILLEN EN ZALF.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen:

DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF . „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—
(773)

SOERABAYA, den 9den September 1858.

AANKOMST VAN DE LANDMAIL.

Gisteren namiddag bragt het stoomschip *Batavia* alhier de landmailpaketten aan, loopende uit Nederland tot den 24sten Julij.

Uit de bij die gelegenheid ontvangene nieuwsbladen ontleenen wij vaarloopig de volgende tijdingen:

De beide in de maand Mei ll. van Java afgezondene landmail expeditien zijn den 15den Julij l.l. gelijktijdig in Nederland aangekomen.

ROTTERDAM, 22 *Julij*. De weersgesteldheid bleef sedert ons vorig berigt zeer gunstig. Er viel overvloedig regen, die gestadig met fraai en warm weder afwisselde. Ofschoon het hooi nog vrij duur is, hoopt men echter dat de schaarste aan veevoeder niet drukkend zal zijn. Ook de vooruitzigten omtrent den oogst der veldgewassen zijn op nieuw verbeterd. Uit alle streken des lands verneemt men dat de inzameling de verwachting overtreft.

Z. M. de koning is den 18den Julij dezer naar Wiesbaden vertrokken, waar hij gedurende ongeveer eene maand de badkuur zal volgen. Men wil dat Z. M. ongesteld en aan rheumatisme lijdende is. Z. M. wordt vergezeld door den heer de Kock, directeur van HD. kabinet, den graaf van Lijnden, opperstalmeester, den graaf van Bijland, adjudant, den heer N. Pieneman, kunstschilder en dr. Everard, HD. lijfarts.

— De gemeenteraad van Rotterdam heeft met 14 tegen 13 stemmen beslist, dat de gemeente als stemgeregtigde deelhebbers, omtrent de geprojecteerde leening van 5 millioen, *geen stem* zou uitbrengen.

De gemeenteraad van Middelburg daarentegen, gaf zijn gemagtigde in last om voor den maatregel te stemmen.

Na deze mededeeling laten wij hier volgen het verslag van het verhandelde in de algemeene vergadering der maatschappij omtrent deze aangelegenheid den 21sten dezer te Amsterdam gehouden, en zooals ons dat door onzen correspondent aldaar wordt medegedeeld.

De voorzitter opende de vergadering met eene korte toespraak, waarin hij zeide, dat het geheel verkeerd was de maatschappij te verdenken van eenige zucht naar monopolie, en dat haar doelwit uitsluitend was, het bevorderen van den bloei en de ontwikkeling des handels. Daarna stelde hij aan de orde de beraadslaging over het bovengenoemde voorstel.

Een der aanwezige aandeelhouders wenschte liever te zien, dat de aflossing der leening bepaald in 1874 gesteld en niet facultatief gelaten ware. Dit zou gewis de zucht naar deelneming vermeerderen, naardien dit meer vastheid voor den geldbelegger gaf.

De voorzitter antwoordde hierop, dat het altijd beter was den termijn facultatief te laten; omdat indien de 10 millioen van het rijk voor dien tijd inkwamen, of in geval van het ontstaan van andere omstandigheden, die termijn dan gemakkelijk vervroegd kan worden; buitendien zou dit een nieuw voorstel zijn en het was gewoonte zoo iets niet ter loops te behandelen.

Vervolgens stelde een ander deelhebber voor over het voorstel met gesloten briefjes te doen stemmen en voorts om de uitgifte niet beneden pari te doen plaats hebben.

Op het eerste punt antwoordde de voorzitter, dat het stemmen met gesloten biljetten niet met de wijze bij de maatschappij in gebruik overeenkwam, en voorts dat het tweede punt handelde over later te nemen maatregelen en dus als praematuur te beschouwen was.

In stemming gebragt werd het voorstel der directie aangenomen met 105 tegen 33 stemmen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De groote kwestie van den dag is eene bedroevende gebeurtenis, die dezer dagen te Djedda, eene stad op de Arabische kust der Roode Zee heeft plaats gehad. Een aantal Christenen namelijk, zijn daar gruwelijk vermoord. Voor zooveel officieel bekend is, komt de zaak op het volgende neer: De Engelsche vice consul is het eerst afgemaakt; zijn lijk is door de dweepende Mohammedanen in stukken gehakt en de vlag van het consulaat neêrgehaald. De Grieksche gezinnen zijn door de moordenaren gespaard, maar alle Engelschen vermoord. Ook de consul van Frankrijk en zijne huisvrouw zijn gedood. De archiven van het Fransche en van het Engelsche consulaat zijn vernield. Toen de tijding van deze moordtooneelen te Mecca aankwam, legde de bevolking er hare tevredenheid door openbare vreugdeblijken aan den dag. Langs de geheele kust der Roode Zee heerscht eene bedenkelijke gisting onder de Mohammedaansche bevolking.

En deze gebeurtenis staat, helaas! niet alleen. Een bij den Parijschen *Constitutionnel* ontvangen schrijven uit Konstantinopel van den 3den Julij zegt: „Sami-Pacha, de onlangs benoemde gouverneur van Kreta, die verlof had bekomen, om zich eerst over eenige weken naar zijnen post te begeven, ten einde eenige particuliere aangelegenheden te kunnen afdoen, heeft thans bevel ontvangen om zich voor zijn vertrek gereed te houden, ten einde terstond na de aankomst van Wely Pacha, die hier ieder oogenblik verwacht wordt, de reis te kunnen aannemen. Dit bevel is een gevolg van de dezer dagen uit Kreta ontvangen dépêches, welke melden dat er groote gisting op het eiland heerschte, en dat men er beducht was voor nieuwe wanordelijkheden, ditmaal komende van den kant der Turken, die verbitterd zijn over hetgeen, ten deele tot hun nadeel, aan de Christenen bewilligd is. De Mohammedaansche bevolking van Kreta is misnoegd over de betrekking, waarin zij zich voortaan jegens de Christenen geplaatst ziet, en vraagt voor zich waarborgen voor de veiligheid van personen en goederen. Ahmet-Pacha, de Turksche vlootvoogd, gaf haar de verzekering dat de regten van een ieder geëerbiedigd en niemand in zijne belangen benadeeld zou worden, maar nam tevens maatregelen om te beletten dat het misnoegen op bedenkelijker wijze aan den dag gelegd wierd. Doch de bevolking bleef in groote gisting. Evenwel hoopte men ze zonder harde middelen tot bedaren te brengen."

De dagbladen van Athene (wier berigten echter wanneer zij ongunstig voor de Turken luiden, van overdrijving verdacht zijn) melden dat de opstand der Christen-bevolking van Kreta er eene verschrikkelijke beweging in eene tegengestelde rigting van den kant der Mohammedanen ten gevolge gehad heeft. Te Canea was bij eenen twist een Turk door eenen Griek gedood; het lijk werd naar de moskee gebragt, en de tentoonstelling daarvan bragt eenen volksoploop te weeg; aan de Europesche consulaten alsmede aan de kerkgebouwen der Christenen werden baldadigheden gepeegd; er werd op de Fransche vlag en op de woning van den Turkschen vlootvoogd geschoten; de menigte vorderde dat de Griek, welke den manslag gepleegd had, ter dood gebragt werd, en dreigde anders het huis waarin hij zich bevond, te bestormen. Toen werd de Griek op last van den Turkschen vlootvoogd geworgd; de menigte maakte zich meester van zijn lijk en trok daarmede voorbij de woningen der Europesche consuls. Bij het afzenden der berigten verlieten de Christenen in grooten getale de stad.

Volgens dezelfde berigten heeft de Turksche bevolking te Retimo, eene andere stad van Kreta, de kerkgebouwen van de Christenen aangevallen en verwoest, hunne priesters mishandeld en zich van de citadel meester gemaakt met hulp van de artilleristen welke er garnizoen hielden.

Een zoodanige algemeene opstand van de Muzelmannen tegen de Christenen, moet uit den aard der zaak verontrustende gevolgen hebben. Wel heeft de sultan onmiddelijk maatregelen genomen, om de moordenaars te Djeddah te straffen, doch Frankrijk en Engeland zullen daarmede niet te vreden zijn, maar waarborgen eischen, waardoor in eens en voor goed aan zulke buitensporigheden een einde gemaakt en elke herhaling voorkomen wordt; en daar nu de sultan, met den besten wil, niet in staat zal zijn overal en ten alle tijde uitbarstingen van volkshaat en fanatismus te voorkomen, is het niet wel te berekenen, waar dit een en ander toe leiden moet. Men onderhandelt op dit oogeblik tusschen Parijs en Londen over de te nemen maatregelen. Voorloopig heeft de Engelsche regering drie oorlogschepen naar Djeddah gezonden.

De zittingen der Parijsche conferentie worden geregeld voortgezet. Reeds is deze vergadering voor de elfde maal vergaderd geweest en Engelsche dagbladen verzekeren, dat de kwestie der Donau Vorstendommen weldra geregeld zal zijn. Hoe die bladen aan deze wetenschap komen, daar toch de handelingen der conferentie met een digten sluijer bedekt zijn, is moeijelijk te begrijpen, hoewel het aan den anderen kant zeker is, dat ook tijdens de eerste conferentie in 1856 nu en dan die sluijer ontijdig werd opgeligt en geruchten in omloop kwamen, welke naderhand door de uitkomst bevestigd werden. In allen gevalle zijn zulke onthullingen altijd min of meer verdacht, zij mogen zoo waarschijnlijk luiden als zij willen. Het meest geloofwaardig schijnen die bijzonderheden te zijn, welke de *Morning Post* mededeelt. Volgens dit blad zal voor elk der beide Vorstendommen, even als vroeger, eene bijzondere regering onder een hospodar bestaan, doch deze hospodars zullen bevoegd zijn, bij gewigtige verhandelingen, een raad bijeen te roepen, om de staatkundige en handelsbelangen der Romanen te vertegenwoordigen. Behalve deze raad, de verkiezing van zijne leden en de wijze van bijeenkomst, is de kern van de geprojecteerde organisatie ongeveer dezelfde als de door de Porte zelve reeds vroeger en herhaaldelijk gedane voorstellen tot eene zoogenaamde administrative unie der Donau-Vorstendommen, zoodat deze regeling ten minste, zoo als gezegd, de waarschijnlijkheid voor zich heeft.

Koningin Victoria zal in de eerste dagen van Augustus keizer Napoleon te Cherbourg bezoeken. Dit nieuws is nu officieel. Men beschouwt dit bezoek algemeen als een vredelievend teeken, doch een waarborg voor bestendigen vrede is het niet, omdat tegenwoordig niet de koningen alleen, maar ook de volken in zake van oorlog en vrede beslissen. De koningin zal slechts één dag te Cherbourg doorbrengen, omdat zij den 10den Augustus te Keulen wil zijn, om van daar naar het slot *Babelsberg* te gaan en hare dochter te bezoeken. De meeste Engelsche bladen, met de *Times* aan het hoofd, zijn zeer ontevreden over dit uitstapje van de koningin. Zij achten het een bewijs van gebrek aan kieschheid van den kant van keizer Napoleon, om koningin Victoria uit te noodigen tot de inwijding van eene oorloghaven, die zij als eene geduchte demonstratie tegenover Engeland beschouwen.

Behalve de inwijding van het bassin te Cherburg en het bezoek van koningin Victoria aldaar, niets nieuws uit Frankrijk. Alleen wint de meening veld en enkele maatregelen schijnen er voor te pleiten, dat de regering de noodzakelijkheid inziet om tot den stand van zaken van voor 14 Januarij terug te keeren.

De zitting van het Engelsche Parlement loopt ten einde. Men is het echter nog niet eens, wanneer het gesloten zal worden. Volgens sommigen zal dit nog deze maand plaats hebben, terwijl anderen den dag der sluiting in het begin der volgende maand stellen. Onder de bladen die het laatste gevoelen voorstaan, behoort ook het weekblad *the Press*, het bekende orgaan van den heer Disraeli. In allen gevalle denkt men dat de sluiting zal plaats hebben voordat de koningin zich naar de Cherbourg begeeft.

Hoewel nog twee belangrijke bills de laatste phases bij de wetgevende magt moeten doorloopen, kan men toch zeggen dat zij reeds zoo goed als aangenomen zijn, namelijk de bill tot wijziging van den parlementairen eed en die op het regeringsbeleid in Indie. Wat de eerste betreft, zoo zal men zich herinneren, dat, om aan het geschil tusschen het Hooger- en Lagerhuis nopens deze kwestie een einde te maken, lord Lucan in het Hoogerhuis eene bill heeft ingediend, waarbij aan elk Huis het regt toegekend wordt om den eed zoodanig te wijzigen, als het dit goedvindt. Reeds tweemalen was die bill gelezen, doch toen de derde lezing zou plaats hebben, stelde lord Derby, de eerste minister, eene clausule daarop voor, waarin verklaard wordt dat het Huis bij zijne vroegere meening blijft volharden, dat de weglating van den naam van Christus uit den eed, iemand onbevoegd maakt om deel te nemen aan de wetgevende werkzaamheden eener Christelijke vergadering. Van deze clausule voorzien, die niets dan eene gemoedelijke overtuiging uitspreekt, is de bill, doch slechts met eene meerderheid van 8 stemmen, aangenomen, nadat verscheidene redenaars verklaard hadden, dat het thans den schijn heeft, alsof men op de primitief aangenomen bill van lord Lucan wilde terugkomen.

In het Lagerhuis is de bill definitief aangenomen. Lord John Russell heeft zich met nadruk uitgelaten tegen de handelwijze van het Hoogerhuis door eene dnsdanige clausule in het ontwerp te lasschen. Hij wilde dat het Lagerhuis daarvan geen nota zou nemen.

Wat de bill op het regeringsbeleid in Indie aangaat, deze is, nadat het Lagerhuis daarin eenige wijzigingen gebragt heeft, thans nog bij het Hoogerhuis in behandeling, hoewel reeds de 32 eerste clausulen in committé zijn aangenomen. De Oost-Indische Compagnie heeft wel besloten, om in eene petitie bij het Hoogerhuis tegen de ten haren aanzien gevolgde handelwijze op te komen, als zijnde veroordeeld, zonder juist gehoord te zijn en waarin tevens gewezen wordt op het gevaarlijke harer opheffing op een tijdstip, dat men hare hulp het meeste noodig heeft, doch dit zal niets baten. Het lot der bill, en aldus ook hare opheffing, is beslist.

In Spanje heeft het bewind in de laatste dagen eene geheel andere gedaante gekregen. De maarschalk O'Donnell heeft de teugels van het bewind in handen genomen met eene vastheid, die verwondering wekt. Een van zijne eerste maatregelen was, dat hij al de generaals te Madrid bij zich ontbood en aan deze heeren te kennen gaf, dat de minste zweem van vijandige gezindheid jegens het ministerie van hunnen kant, hem zou noodzaken hen onmiddelijk uit de hoofdstad te verwijderen; en om te bewijzen dat het hem met die bedreiging ernst was, decreteerde hij onmiddelijk de verwijdering van den generaal Ortega. Een tweede maatregel was het bevel aan den aartsbisschop van Toledo, om zich naar zijn bisdom te begeven, terwijl te gelijk den patriarch van Indie werd aangezegd, dat hij naar Oviedo in Asturie moest vertrekken; ook kreeg een andere reactionnaire bisschop kennis, dat hij als biechtvader der koningin weldra door een ander zou worden afgelost. De kieslijsten zullen herzien en nieuwe verkiezingen voor de Cortes uitgeschreven worden. Dit een en ander heeft reeds ten gevolge gehad, dat de partij der progressisten, die den maarschalk aanvankelijk niet geheel vertrouwde, tot andere inzigten gekomen is en besloten heeft het tegenwoordig ministerie te ondersteunen. Het zal nu te bezien staan hoe lang O'Donnell in staat zal zijn deze staatkunde vol te houden.

De Sardinische kamers zijn den 14den Julij gesloten.

Onder de geruchten behoort, dat Saksen voornemens is pogingen aan te wenden, om de drukpers in Duitschland onder een naauwer toezigt te stellen.

De keurvorst van Hessen heeft den 13den Julij de kamers geopend met eene aanspraak, die in zoo verre bevredigd heeft, dat zij het besluit der regering aankondigt, om de kwestie nopens de constitutie, in overeenstemming met de wenschen der kamers, aan de bondsvergadering voor te dragen: wijders dat er uitzigt bestaat, het deficit in de schatkist te dekken. Zonderling genoeg hoort men daarbij uit Kassel verzekeren, dat de kamers zich slechts met eene enkele dringende kwestie zullen onledig houden, en zeer spoedig weder verdaagd zullen worden.

In het grootbertogdom Mecklenburg Schwerin heeft eene verandering van ministerie plaats gehad. De heer von Oertzen, voormalig gezant bij den Duitschen bondsdag, is president van den ministerraad geworden, ter vervanging van den baron von Bulow, die tot het privaat leven terugkeert. De heer Schröter is met de portefeuille van buitenlandsche zaken en de heer von Levetzow met die van finantien belast.

Het Deensche antwoord aan den Duitschen bondsdag is te Frankfort ontvangen en aan eene commissie ten fine van onderzoek verwezen. De inhoud is nog niet bekend; men zegt dat er in wordt voorgesteld, om de tegenwoordige Holsteinsche en de Deensche constitutie voor de geheele monarchie voorloopig buiten kracht te stellen en inmiddels onderhandelingen tusschen de bondsvergadering en Denemarken te openen, ten einde gezamenlijk tot de vaststelling van een anderen regtstoestand te geraken. Is dit zoo, dan bewijst dit dat Denemarken voortgaat met zijne taktiek, om door ontwijkende antwoorden tijd te winnen en de zaak zooveel mogelijk op de lange baan te schuiven. Inmiddels hebben de laatste beraadslagingen over deze netelige kwestie reeds aanleiding tot eene ministerieele krisis gegeven, die met de aftreding des ministers van finantien geëindigd is.

Uit Stockholm wordt gemeld, dat de Zweedsche regering zich ernstig bezig houdt met het geschil tusschen Denemarken en den Duitschen bondsdag, omdat oude banden haar aan eerstgemeld land hechten. Om die reden zou zij, zoo beweren de voorstanders der Skandinavische partij, niet lijdzaam kunnen toezien, dat een Duitsch bondsleger, onder welk voorwendsel ook, den Eider overtrok, die het hertogdom Sleeswijk van Holstein scheidt. Indien dit geval zich voordeed, dan zou Zweden, even als in 1849, ten gunste van Denemarken tegen het gecoaliseerde Duitschland, krachtig tusschenbeide moeten komen.

De Belgische kamer van vertegenwoordigers is dezer dagen weder bijeen gekomen en, na afdoening van alle aan de orde van den dag staande punten, op nieuw uiteen gegaan, daar het rapport der centrale afdeeling over het ontwerp van wet tot uitlegging en versterking van Antwerpen en tot uitvoering van een aantal andere werken van algemeen nut, nog niet gereed is. Zij zal den 26sten Julij weder eene zitting houden, om alsdan de openbare beraadslaging aan te vangen over die gewigtige voordragt, welke het gouvernement nog in deze wetgevende zitting afgedaan wil hebben, te meer omdat daarover door de

centrale afdeeling een ongunstig oordeel geveld is, dewijl het zou schijnen voor den tegenstand, dien zijn voorstel ontmoet, terug te deinzen, indien het in deze omstandigheden de beraadslaging tot de nieuwe zitting liet verdagen.

RUSLAND.

De inwijding van de beroemde Izaäks kerk had den 11den Junij (30 Mei oude stijl) te St. Peterburg plaats. Aan dit prachtige gebouw, dat in 1710 door Peter den Groote werd gesticht en dat nu verder in 30 jaren onder drie souvereinen, is voltooid, is niets gespaard, goud, malachiet, marmer, brons noch graniet; dit laatste vooral vindt men er in eene verhouding, waarvan men zich een denkbeeld zal kunnen vormen, wanneer men verneemt dat de vier portieken ieder gesteund worden door 12 monolithen van 56 voet hoogte op 7 voet diameter. Elk dezer portiken is gekroond door een frontespies. De basreliefs zijn het werk van twee vreemde kunstenaars: de HH. Lemaire, van het instituut van Frankrijk, en Vitali. Boven ieder frontespies staan drie bronzen beelden, op den top een der evangelisten en op elken hoek een apostel. Knielende engelen insgelijks van brons, zijn geplaatst op gegroefde zuilen, aan iederen hoek van het dak, waarvan zij het versiersel voltooijen. Al de zuilen, welke het gebouw versieren, ten getale van 112, zijn monolithen uit rotsbrokken van Finland gebouwen, elke heeft ruim 11,000 zilveren roebels (nagenoeg *f* 20,000) gekost. De groote koepel met zijne boogvensters heeft veel overeenkomst met dien van St. Pieter te Rome; zijne basis van grijs marmer zoo als de muren, draagt 24 granietzuilen met Corinthische kapiteelen waarboven eene bronzen gaanderij loopt, prijkende met 24 engelenbeelden van hetzelfde metaal. Het vergulden van dezen koepel en van de lantaarn is geschied volgens eene nieuw methode, te St. Petersburg, door den beroemden scheikundige Jacobi uitgevonden, Daartoe zijn 247 ponden zuiver goud gebruikt. De groote klok, welke 1800 pond (30,000 kil.) weegt, en waarvan de middellijn 3 Ned. el is, kan door 8 mannen naauwelijk worden in beweging gebragt. Dalen wij nu van die hoogte af, om ons naar den hoofdingang te begeven onder het westelijke portiek, tegenover de Poststraat. Welk eene kolossale en prachtige deur! Zij is niet minder dan 49 voet hoog en 38 voet breed, en het geheel, bas-reliefs en versierselen van brons, heeft men te danken aan het talent van Vitali. De andere deuren der kerk, mede van brons en ten getale van zes, onderscheiden zich insgelijks door rijke versierselen. Wat de inwendige afmetingen der kerk betreffen, deze komen klein voor, wanneer men die vergelijkt met de ontzagchelijke hoogte van den koepel, welke zich 296 voet verheft. De muren, met wit marmer bekleed, zijn met marmer van allerlei soort en kleur ingelegd, de vloer is van grijs marmer kunstmatig ingelegd, breidt zich uit ter breedte van 60,000 vierkante voeten en loopt in het midden uit in eene prachtige, veelkleurige roset. Het hoofd altaar aan den H. Isaäk gewijd, tegenover den hoofdingang of ikonostase, is van wit marmer; het rust op reusachtige malachiet zuilen, afkomstig uit mijnen van Nynij Taguilsk, in het gouvernement Perm. De groote deuren van het altaar zijn van gegoten brons en gehecht aan twee zuilen van lapis-lazuli van zeldzame schoonheid en waarvan de waarde moeijelijk zou zijn te schatten: boven die deuren schittert een vergulde boog, waarop heiligenbeelden uitkomen op keurig beeldhouwwerk, voorstellende tafereelen uit den bijbel. Tusschen de zuilen staan twee rijen boven elkander geplaatste beelden; die van Christus, de H. Maagd, den H. Izaäk, en den H. Alexander Newski zijn in mozaïk uitgevoerd, naar teekeningen van Neff, door kunstenaars, die keizer Nicolaas uit Rome had ontboden om dit werk te verrigten. Achter het altaar, tegenover de deur, ziet men nog een kolossaal beeld van Jezus Christus te Munchen op matglas geschilderd, zoodat het licht er doorheen schijnt. De stijl en het schilderwerk zijn echter niet overeenkomstig den tempel, waarin het is geplaatst. De inkonostasen van twee kleine altaren, gewijd aan den H. Alexander Newki en de H. Catharina, zijn ook van wit marmer op gouden grond en de balustrade, welke ze van de kerk afscheidt, schittert van goud en andere versierselen. Hout zou men te vergeefs in het gebouw zoeken. Sommige kritieken vinden, dat de algemeene stijl van het gebouw oorspronkelijkheid mist en dat tusschen de afzonderlijke gedeelten geene genoegzame harmonie heerscht; de geleerden en de kunstenaars zullen later daaromtrent uitspraak doen. Inmiddels en ofschoon de algemeene rekening der uitgaven nog niet is openbaar gemaakt, zoo verzekert men toch, dat zij een totaal bedrag beloopen van 88 millioen zilveren roebels (nagenoeg *f* 158,000,000.) De architect, de heer de Montferrand, ontving te dezer gelegenheid een geschenk van 40,000 zilveren roebels en het brevet van een pensioen van 5000 zilveren roebels; hij is bovendien benoemd tot staatsraad in werkelijke dienst, gelijk staande met generaal-majoor bij het leger en verleenende tevens den Russischen adelstand; wijders ontving hij een gouden gedenkpenning met diamanten omzet. De president der commissie van toezigt over den bouw, graaf Guriew, ontving het portret des keizers in brillanten; de vice president Wassiltschikow is benoemd tot chef van het regement huzaren van Ahtrysk, waarvan hij vroeger commandant was, met vergunning om de uniform van het corps te mogen dragen. De heer v. Prianichnilknow ontving eene gouden snuifdoos met het portret des keizers. De keizer, de beide keizerinnen, al de prinsen en prinsessen van het keizerlijke huis, de kroonprins van Wurtemberg, de hertog van Mecklenburg Strelitz, al de hooge dignitarissen en ambtenaren woonden de godsdienstige plegtigheid der inwijding bij; zij begon ten 10½ ure en eindigde eerst ten 2 ure. Het koor bestond uit 2400 zangers. Voor eene plaats aan een venster voor den hoofdingang betaalde men, ten einde den plegtigen optogt des keizers te zien, 160 z. roeb (ca. *f* 300). Na afloop der werkelijke plegtigheid had eene groote wapenschouwing plaats over 64,000 man troepen van alle wapens.

NOORD AMERIKA.

Een der voornaamste dagbladen, die in de Vereenigde Staten worden uitgegeven, meldt, dat er in de jongste zittingen van de wetgevende vergadering in Californië een ontwerp van wet is aangenomen, waarbij aan de Chinezen, te rekenen van 1°. October aanstaande, de toelating in Californië ontzegd wordt. Een ander ontwerp, waarbij een dergelijk besluit ook op de kleurlingen toepasselijk gemaakt wordt, is tot het volgende jaar geadjourneerd.

De beweegredenen tot een dergelijken maatregel tegen de Chinesche immigratie worden met de navolgende woorden in het verslag uiteengezet.

„Onze Staat, zoo leest men daar, is reeds overstelpt door eene Chinesche bevolking, die niet bij magte is de burgerregten uit te oefenen. De tegenwoordigheid van deze lieden levert geenerlei voordeel aan eene der burgerklassen op, behalve misschien aan sommige ondernemers van transporten te land of te water, en aan eenige kooplieden. De zeden en gewoonten, het uiterlijk zelfs van deze bevolking, alles verwekt een hooge mate van afkeer onder onze burgers. De Chinezen hebben zich onder ons gevestigd als borden, wier bezoek erger is dan in vroeger tijd dat der sprinkhanen in Egypte. Zij zijn hier slechts tot nadeel van de Amerikaansche burgers of van hen, die dit kunnen worden. De belastingen, die door hen worden opgebragt, komen in geen vergelijking met het onmetelijke kwaad, dat de tegenwoordigheid van deze half barbaarsche wezens hier oplevert. Het is, in één woord, onze pligt om met alle mogelijke constitutionele middelen te trachten, het kwaad te verminderen, dat hunne tegenwoordigheid onder ons veroorzaakt. De bevolking verwacht dit van ons. Indien wij in dezen pligt te kort schoten, dien een algemeen gevoel van afkeer ons oplegt, zouden wij te vreezen hebben, dat de bevolking zelve de handen aan het werk sloeg om zich van de Chinezen te ontslaan. Californië is een land, dat voor het blanke ras bestemd is. Wij moeten er geen lagere rassen in laten doordringen.„

Deze taal is dubbel treffend. wanneer men bedenkt, dat zij uitgesproken is door de wetgeving van een niet slavenhoudenden staat.

— Eenigen tijd geleden werd te Chicago (staat Illinois) aan het spoorwegstation een vaatje bezorgd, geadresseerd aan iemand te New-York, wiens naam aldaar evenmin als het nommer van zijn huis in de, op het adres vermelde straat bleek bekend te zijn. Hetzij men nu ten gevolge daarvan het regt had terstond den inhoud te onderzoeken, hetzij dat er reden tot kwade vermoedens bestond, althans het kwam weldra aan het licht, dat in het fust het in stukken gehouwen lijk eener vrouw verborgen was. Natuurlijk was de policie bij deze ontdekking dadelijk in de weer, om de noodige nasporingen te doen, en ten gevolge daarvan mogt het dezer dagen dan ook eindelijk gelukken, die ongehoorde zaak aan het licht te brengen.

Het slagtoffer was namelijk eene Duitsche vrouw van bijna dertigjarigen leeftijd, Sophia Ellen genaamd, die met zekeren F. Werner gehuwd, doch een jaar geleden door haren man, ten gevalle eener andere vrouw, verlaten was, waarna zij, op hare beurt, met zekeren Henry Jumpertz eene betrekking aanknoopte en met dezen eenige maanden in gemeenschap leefde, tot zij zich met hem naar Milwaukie begaf, om hare zwangerschap te Chicago bedekt te houden. Na eene poos te Milwaukie te hebben doorgebragt, is zij, volgens de verklaring van Jumpertz, bevallen van een doodgeboren kind; doch omdat hij van toen af voor nemens was zijne betrekking met haar weer af te breken, betaalde hij voor haar een half jaar kamerhuur vooruit, ten einde zij zich gedrongen zou gevoelen te Milwaukie te blijven, terwijl hij zich weer alleen naar Chicago terug begaf, na haar ten stelligste verklaard te hebben, dat hij nooit pogingen zou aanwenden om haar tot zijne wettige vrouw te nemen. In weerwil hiervan hielden zij nog eenen geruimen tijd briefwisseling waarvan zij ge bruik maakte, om op een wettig huwelijk bij hem aan te dringen en hem daarbij telkens te bedreigen, dat zij een eind aan haar leven zou maken, als zij nog langer van hem gescheiden bleef. Op haar aanhouden schreef hij eindelijk, dat zij dan maar naar Chicago moest overkomen, mits onvergezeld en bij nacht, om door niemand gezien te worden. Hieraan voldeed zij; in den loop der maand Februarij kwam zij in stilte bij hem terug, zonder dat iemand, behalve de besteller die haar pakje droeg, het opmerkte. Zoo stonden de zaken, toen Jumpertz, althans gelijk hij zelf vertelt, den 6den Maart, tegen etenstijd te huis komende, bevond dat zij zich in het huisseteik door ophanging van het leven had beroofd In allen haast sneed hij den strop nog wel door en legde hij haar te bed, doch het was te laat. Op tafel lag nog een brief, waarin zij hem hare vergiffenis toezeide, en te kennen gaf, hoezeer zij het betreurde, dat zij niet in de armen van haren, wettigen man sterven mogt. Op de vraag van den regter, waar die brief gebleven was, beweerde Jumpertz, dat hij dien in het kozijn had nedergelegd en hij dus waarschijnlijk uit het raam was gewaaid, terwijl hij op dat oogenblik te zeer van zijn stuk was, om daar zoo naauwkeurig op te letten. Om nu zeker te zijn, dat de ongelukkige werkelijk dood was, maakte hij met een lancet op haar eenige insnijdingen, en door de trage uitvloeijing van het bloed, die ook weldra geheel ophield, hiervan nu genoegzaam overtuigd, was hij er slechts op bedacht, om het lijk ongemerkt uit den weg te ruimen. Eerst nam hij het ingewand er uit, met het doel om dit 's nachts in het water te werpen, doch hierin door het ijs verhinderd, bragt hij het een eind buiten de stad naar eene weide, waar hij het op eene geschikte wijze in den grond kon stoppen. Vervolgens sneed en zaagde hij hoofd, armen en beenen van den romp en pakte de stukken, stevig in meel gerold om het bloed te stelpen, in een brandewijnsvaatje, hetwelk hij, om het zooveel te beter digt te houden, na de sluiting met eene dikke laag olieverw beschilderde. Na dit vat tot den 16den Maart, en dus tien dagen, op zijne kamer bewaard te hebben, bestelde hij een kruijer om het naar de spoorweg-station te brengen. Deze persoon, in plaats van het te dragen, gelijk Jumpertz bevolen had, rolde het langs de straat naar het station, zonder dat het evenwel beschadigd werd; zoodat het naar behooren te New-York aankwam. Jumpertz is thans gearresteerd. De policie vond in zijne kamer de overgeblevene stopverw, het lancet, de zaag, benevens andere voorwerpen, waarvan hij zich bediend had en die allen met bloed bevlekt waren. Daar het nog intusschen moeijelijk valt uit te maken, of de ongelukkige vrouw zich werkelijk van kant heeft gemaakt, dan wel of er een moord heeft plaats gehad, spreekt het van zelf, dat aller aandacht bij het publiek op de behandeling van het proces gevestigd is.

HANDELS-BERIGTEN.

ROTTERDAM, 22 *Julij*

De in onze vorige vermelde verblijdende teekenen van eene verbetering in den toestand des handels beginnen zich meer alom te vertoonen, onder anderen ook in Frankrijk, waar het aanmerkelijk toegenomen cijfer der discontos bij de bank, het grooter verkeer op spoorwegen en duidelijker nog de berigten der verschillende markten, eene verlevendiging des handels aantoonen.

De faillieten te Rio-Janeiro, waarvan de laatste mail het berigt bragt, hadden tot nog toe gelukkiger wijze geene verdere noodlottige gevolgen dan het staken der betalingen van een huis in Engeland, waarvan het passief echter vrij aanzienlijk is.

Daar de weersgesteldheid gedurende de laatste 14 dagen voortdurend buitengemeen gunstig was voor de veldgewassen, is de lust tot speculative ondernemingen in granen geheel den bodem ingeslagen en ging de overdreven rijzing bijna weder geheel verloren. De berigten omtrent den ophanden zijnde oogst luiden ook in het algemeen zeer gunstig, en daar waar dezelve reeds binnen is, zoo als in het zuiden van Frankrijk, beschrijft men de opbrengst als zeer ruim. *Rijst* verkeert hierdoor weder in zeer flaauwe stemming, ofschoon de houders hunne vorderingen nog niet willen verlagen. Overigens bleven de meeste artikelen vrij goed prijshoudend, ofschoon de omzet uit de hand zich nog steeds tot de dadelijke behoeften bepaalt, en nog weinig lust tot speculatie zigtbaar is. De voorraden van de meeste artikelen blijven groot en de pakhuizen zijn steeds met producten overvuld, zoodat in onze stad bijna geene ruimte tot berging meer is te bekomen.

Zeetijdingen.

Brouwershaven.

Aangekomen.

11 Julij. *Lammina Elizab.* Geersen, van Batavia; *Queen of Ava*, Williamson, van Foo-Chew-Foo. — 13 Julij. *Duisburg*, Wiegman, van Baltimore.

Vertrokken.

20 Julij. *Het Goede Vertrouwen*, Kraan, naar Australie (viâ New Port); *Jan van Schaffelaar*, Verbeek, naar Sydney.

Hellevoetsluis.

Aangekomen.

12 Julij. *Lootse*, Kross, van Macao. — 13 Julij *Witch*, Hultman, van Manzanilla. — 21 Julij *Alexander*, Bain, van Newyork; *Constitution*, Lauer, van dito. — 22 Julij. *Gouvern. van Swieten* van der Harst, van Padang; *Watergeus*, Kramer van Texel.

Vertrokken.

9 Julij. *Anna*, Dabroek, naar Batavia; *President Plate*, Harten, naar dito; *Willem de Zwijger*, van den Dries, dito; *Eva Johanna*, de Boer, naar dito; *Copernicus*, Visser, naar dito; *Canton*. Tweehuijs, naar Kaap de Goede Hoop (viâ Swansea). — 14 Julij Z. M brik *Zeehond*. luit. ter-zee Gregory, naar West-Indie. — 15 Julij. *Willem III*, van den Burg, naar Batavia; *Regina*. Bosker, naar Newyork; *Maria Elisab. Marg.* Bauditz, naar King George's Sound (viâ Newport). — 16 Julij. *Eersteling*, Mann, naar Batavia; *Grace*, Stowe, naar Quebec. — 20 Julij. *Koning en Vaderland*, van Bruggen, naar Batavia; *Landbouw*, Kleinenberg, naar dito; *Rhijnvis Feith*, Lammerts, naar dito. — 23 Julij. *Sam. Locke*, Sweet, naar Newyork.

Zeilklaar.

Anna Kleijnenberg, naar Batavia; *Ternate*, Cars Tzn., naar dito; *Schuringa*, Engelsman, naar Samarang.

Texel.

Aangekomen.

12 Julij. *Africa*, Mannoury, van Sydney; *Macao*. Logger, van Batavia; *Sara Alida Maria*, Stapert, van dito; *Bonita*, Lafrents, v. dito; *Immagonda Sara Clarina*, Rademaker. van Banjoewangie; *Equator*, Appel, van Soerabaya; *Zee-Ster*, Zoetelief, van Curaçao: *Janv en Brazil*, de Roever, van New-York; *Darisn*, Starett, van Charleston. — 13 Julij. *Joh. Hermanus*, Wijgers, van Suriname. — 16 Julij *St. Catharina*, Folgering, van Bahia. — 19 Julij *Cuba Packet*, Harken, van Havana. — 21 Julij. *Nederland*, van den Berg, van Batavia; *Anna Leza*, Zaal, van Suriname — 22 Julij. *Loevesteyn*, Vonck, van Batavia; *Janneije*, Lupcke, van Banjoewangie; *Jöan Melchior Kemper*, Salm. van dito; *Gesina*, Burggraaf, van dito; *Cornelia*, Doijen, van Arecibo.

Vertrokken.

7 Julij. *Epro. Hend.* Schut, naar Philadelphia.— 8 Julij. *Oregon*. Porter, naar New-York. — 9 Julij. *Mar. Joh.* Geerling, naar Charlestown. — 11 Julij. *Havana Packet*, de Boer, naar Havana; *Henriette Louisa*, Dekker, naar dito. — 12 Julij. *Burgemeester van Reenen*, van der Meer van Kuffeler, naar Batavia; *Vier Gezusters*, Bik, naar dito. — 15 Julij *Dionysia Catharina*, van den Sprenckel, naar dito, *Susanna*, Kaleshoek, naar dito; *Nieuwland*, Pet, naar dito. — 17 Julij. *Ferdinand. Emma*, Tange, naar dito; *Maria Elisa*, van der Putte, naar Gotheub. — 18 Julij. *Senior*, Swart, naar Batavia. — 19 Julij. *Maria Veronica*, Mulder, naar Gothenburg. — 20 Julij. *S. van Heel*, Dietz, naar Batavia. — 21 Julij. *Salatiga*, Besier naar dito; *Archer*, Osgood, naar New-York; *3 Gebroeders*, Kramer, naar Hartlep.

Zeilklaar.

22 Julij *Azia*, Molenaar, naar Batavia; *Generaol de Stuers*, Fokkens, naar dito; *Koning Willem III*, Zeijlstra, naar dito; *Prov. Drenthe*, Beckering, naar dito; *Louisa Maria*, Tjebbes. naar dito; *Baltimore*, Brakke, naar dito; *Anth. Seraphine*, Viëtor, naar Singapore; *Amsterdam*, Wehdemeijer, Snr.

Vlie.

Vertrokken.

6 Julij. *Stad Stavoren*, Hoekstra, naar Newcastle en Suriname. — 13 Julij. *Eolus*, Schaafsma, naar Havana.

Zierikzee.

Aangekomen.

11 Julij. *Marinus Willem*, van Duyn, van Batavia (n. Middelburg)

Vertrokken.

9 Julij. *Westerschouwen*, Boon, naar Newport.

Veere.

Vertrokken.

9 Julij. *Walcheren*, Hoek, naar Batavia en Soerabaija (v. Liverp.)

Vlissingen.

Aangekomen.

13 Julij *Comm Comp.*, Bruker qq., Banjoewangie (n. Middelb.)
22 Julij. *Min. Thorbecke*, van Duyn, van Melb.

Vertrokken.

9 Julij. Z. M. fregat *de Ruyter* komt. du Cloux, Oost-Indie; *Fortuna*, de Ligny, naar Rio-Janeiro.

Aangekomen Passagiers.

Van Java:

Per *Lemmina Elizabeth*, kapt. A. Gersen: De heer d'Abo, particulier met echtgenoote en zeven kinderen; de heer Tolsma, echtgenoote en twee kinderen, ridmeester der huzaren; de jonge heer Arnold.

Per *Sara Alida Maria*, kapt. Strapert: De kapts. der O. I. inf. N. G. van Huffel (en echtgen) en D. Juta.

Per *Loevestein*, kapt Vonck: Baron Gansneb gen. Tengnagel, echtg. en zoon; de heer Prik met echtg. en 2 kinderen; de heer Kuit, met echtg.; de heeren Juillien, Patyn en Labé.

Per *Nederland*, kapt. van den Berg: De heer S. C. Immink, echtg en 3 kind; L. Hamers en echtg.; G. D. A. Ampt, P. te Winkel, J Baert de la Faille, S. C. Doornicxs, H. Everaers, E. van Heeckeren van Brandsenburg; mevr. van der Smissen en 5 kinderen; 2 gep. militt.; 4 Jav. bedienden; de jonge heer Mac Gregory.

Per *Jannetje*, kapt. Lupcke: De heer E. P. von Jaroschka Pohl en echtg. en 8 kinderen; mevr. de wed. Pool; de heer H. T. Hesselaar en echtg. met 2 kinderen; de jonge heer Mentel; de heer W. Seket en echtgen.

Vertrokken Passagiers.

Naar Java:

Per *Senior*, kapt. Swart: De heer H. Gregorius.

Per *Ternate*, kapt. Th. Cars Tz.: De kol. van het O.-I. leger A. J. Andresen, met echtgenoote en twee kinderen; kapt. Kern; de offic. van gezondheid Wienicke; de 2de luit. der genie Pfeiffer; de 2de luit. der artillerie de Jongh; de apoth Michielsen; de heeren C. Pluygers, P. Scheltema, Beduin en Chs. Sage, benevens 140 onderofficieren en manschappen.

Per *Generaal de Stuers*, kapt. Fokkens, de heer J. F. H. Beekhuis.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

J. C. L. de Kock geb Hora Siccama, D. Batavia 28 Aug. — M. Bosch geb. Thieme, D. Amboina 28 Julij. — F. J. Peereboom geb. de Lange, D. Banjoe Biroe 23 Aug. — M. J. J. de Lange geb. Wiggers van Kerchem, D. Batavia 25 Aug. — M. J. C. Hoorn geb. Doorschot, Z. Bandjarnegara 25 Aug. — M. C. van Mourik geb. Sibbold, Z. Weltevreden 26 Aug. — U. O. van Oort geb. Michel, Z. Rembang 27 Aug.— J. Kal geb. Young, D. Batavia 27 Aug. — A. C. Rosskopf geb Janszen, Z. Batavia 28 Aug. — G. Coller geb. Olland, Z Batavia 29 Aug — J. M. W. Specht Grijp geb. Humme, Z Batavia 30 Aug. — De echtgenoote van E. Netscher, D. Batavia 31 Aug. — S. Muller geb. Hupez, Z. Probolingo 30 Aug. — B. M. Krahmer geb. Butteling, Z. Sourabaija 5 Sept.

Getrouwd:

H. J. Hop met S. L. S. Kroeger, Bandong 25 Aug.

Overleden:

C. L. Daniel, Probolingo 8 Aug. — A. Biegman, Salatiga 15 Aug. — P. Breek Pasaroean 16 Aug. — H. E. Koenen geb. Krauss, $16\frac{1}{2}$ j. Salatiga 17 Aug — W. E B. Jaeger, 17 j. Batavia 26 Aug. — Het kindje van de weduwe de Vogel geb Ihnken, $1\frac{1}{2}$ j. Samarang 28 Aug. — S. A. L. Abbema, Sourabaija 27 Aug. — P. M. Neijndorff geb, Toledo, Sourabaija 31 Aug.— M. L. Breijmann geb. Bosch, Kedirie 22 Julij.

VERTREKKENDE PERSONEN.

De luitenant-generaal de Stuers.— Van der Meer Mohr.— De kapitein der infanterie J. C. Steenbergen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
September	4	Nederl Ind.	Venus.	Kerto.	Balie (Badong)
"	—	Engelsche	Henrij Winch.	F. R. Cottam.	Hongkong.
"	—	Zweedsche	Australia,	J. F. Stromberg.	Singapore.
"	—	Nederlandsche	Libra.	G. van Os	Batavia.
"	5	"	Resident van Son.	C. Kramers.	"
"	6	Nederl. Ind.	Machmoed.	Moht. bin Malik.	"
"	—	Nederlandsche	Jeannette Cornelia.	J. Verhoeven.	"
"	—	"	Reijerwaard.	L. W. E. Bruygom.	Hongkong.
"	—	"	Jan Schouten	J. Coening Meijer.	"
"	—	"	Laurens Koster.	M. Koenen.	Amoy.
"	7	Nederl. Ind.	Bella.	Jono.	Pasoeroean.
"	8	" "	Pangeran Moht. Sah.	Ardaseer Djim Jeebhay.	Batavia.
"	—	Nederlandsche	Catharina Wilhelmina.	F H Popken.	"
"	—	Nederl. Ind.	Ernst Willem.	M. Paulino.	Tjilatjap.
"	—	" "	Stoomschip Batavia.	A. G. Bosch.	Batavia

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar*
September	4	Engelsche	Crouch Brothers.	G. Crouch.	Nederl. via Samarang
"	5	Nederl. Ind.	Sultan Adam.	Said Aloei Alhabassij.	Banjarmassing.
"	6	Nederlandsche	Metalen Kruis.	J. P. Zuurdeeg.	Padang via Sumanap.
"	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Palembang.	H. J. Roseboom.	Batavia " Samarang.
"	7	Z M.	" Madura.	Luit.-t.z. 1ste kl H. P. Klercks.	Koers stellende om de West.
"	—	Nederlandsche	Elizabeth Anthonia.	J. Janson.	Nederl. via Pasoeroean.
"	—	Nederl. Ind.	Sarie Elmashoor.	Djamal	Banjarmassing.
"	8	Nederlandsche	Luctor et Emergo.	J. Hakker.	Nederl, via Probolingo.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten.*
Nederlandsche	Alcor.	F. J. van Oppen.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
"	Johannes Henricus Ferdinand.	Lodewijks.	Golf van Perzie.	" " " "
"	Mercator.	Van der Woude.	China.	" " " "
"	Kortenaar.	Glazener.	Nederland	" " " "
"	Libra.	J. van Os.	"	" " " "
"	Beatrix.	Van des Wijck.	Onbepaald.	" " " "
Fransche	Marie Gabrielle.	Ropers.	Frankrijk.	" " " "
"	Jules Cezard	Lesergeant.	Frankrijk.	" " " "
Amerikaansche	Thatched Magauld.	Baxter.	Nederland.	" " " "
"	Izaak Walter.	Wardle.	New-York.	" " " "
"	Escort.	Pepper.	Onbepaald.	" " " "
Bremer	Creole.	Krabb.	"	" " " "
Zweedsche	Ellida.	Gooberson.	"	" " " "
Engelsche	Amelia Breillat.	Morris.	Australie.	" " " "
Nederl. Ind.	Venus.	Kerto.	Balie Badong.	" " " "
Nederlandsche	Catharina Wilhelmina.	T. H. Popken.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
Zweedsche	Australia.	Stromberg.	Farmouth.	Wm Mathieu & Co.
Bremer	Emigrant.	Andressen.	Onbepaald.	" " " "
Nederlandsche	Schoon Verbond.	Borcherts.	Onbepaald.	Schimmelpenninck & Co.
"	Jan Schouten.	Coening Meijer.	"	" " "
"	Zaanstroom.	Schaap.	"	" " "
Ned. Ind.	Lie Tjin Tik.	Tjia Oen Tap.	In reparatie.	McMillan Marten & Co
Nederlandsche	Bantam.	B. G. van der Bolck.	Onbepaald.	Ruyl Cramer & Co.
"	Catharina Wilhelmina.	Popken.	"	" " " "
"	Laurens Koster.	Koenen.	"	" " " "
"	Luconia.	Hulshoff.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co
Nederlandsche	Anna Maria Wilhelmina.	Jansen.	Nederland	B. Kopersmit & Co.
"	Resident van Son.	Kramers.	Onbepaald.	" " " "
"	Reijerwaard.	Bruigon.	"	" " " "
Ned. Ind.	Stoomschip Macassar.	Smith.	In reparatie.	" " " "
" "	" Banda.	. . .	—	" " " "
" "	" Batavia.	Bosch.	Batavia via Samarang.	" " " "
Nederlandsche	Economist.	J. C. S. Olivier.	Amsterdam.	W. W. Cook & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met de Ned. bark *Jeannette Cornelia*, de heeren Vinju; met het stoomschip *Batavia*, de heeren Van Riet, Hoezoo, Bond, Z M. troepen & bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Gedeh en Ardjoeno; de schoenerbrik Banda; de schepen Schoon Verbond, Dominion, Marie Gabrielle, Agamemnon, Zaanstroom, Izaak Walton, Thatched Magauld, Jules Cezard, Kortenaar en Australie; de stoomschepen Banda, Makasser en Ambon; de barken Fathal Ma-ūn, Saijan Maskoor, Goansien Johannes Hendrikus Ferdinand, Alcor, Bacht Mastora, Attiat Toolbarie, Economist, Fathool Madjiet, Abbool Hassim, Mercator, Oosterling, Amboina, Banka, Dennok Bientang Toedjoe, Fathul Kariem, Henrij Winch, Resident van Son, Jeanette Cornelia, Reijerwaard, Jan Schouten en Laurens Koster; de brikken Bantam, Risgil Hair, Catharina Geertruida, Jeanette Maria en Libra; de schoeners Bientang Timor, Sarie Tengaroong, Hiatlie, Anna Maria Wilhelmina, Lamoerie, Hing Thaij, Berkatool Adjelan, Venus en Machmoed; de kotter Tedok.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 6den tot en met den 8sten September 1858.

AANVOER.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Kerto, agenten Fraser Eaton & Co.

$17\frac{88}{100}$ picols klapper-olie, $9\frac{60}{100}$ picols wiedjen pitten, 200 stuks koehuiden, 30 varkens, Fraser Eaton & Co.

Van China per het Eng. schip *Henry Winch*, gezagv. Cottam, agenten Adam & Co.

22 leggers arak, Adam & Co.

Van Batavia per het Nederl. schip *Resident van Son*, gezagv. Kramer, agenten B. Kopersmit & Co.

355,076 pond steenkolen, W. Cores de Vries.

Van Batavia per het Ned. schip *Libra*, gezagv. G. van Os, agenten Fraser Eaton & Co.

1 kist inhd. 1 rijtuig, W. H. Dormaer; 5 kisten manufacturen, 1 monsterpakje, B. Kopersmit & Co; 106 kisten lijnwaden, 2 kisten monsters, J. F. van Leeuwen & Co; 3 collis visch, 100 kisten wijn, 80 vaatjes boter, 700 kelders genever, 180 hammen, Schimmelpenninck & Co; 50 ledige arak leggers, Adam & Co; 18 vaatjes boter, 16 kisten wijn, L. Johan; 2 kistjes suikermonsters, Major Matzen & Co; 1 kist regaal, F. Vos; 1 kistje diversen, Mehlbaum; 6 kisten meubelen, van der Poel; 155 collis diversen, W. Mathieu & Co; 1 kistje diversen, wed. Steup; 20 kisten wijn, Wassenaar; 80 vaatjes boter, 100 vaten koolteer, 18 vaten bier, 200 hammen, 13 rollen zeildoek, 47 collis provisien, schoenen, lederwerk en koopmanschappen, Gezagvoerder; 146 collis diversen, $10\frac{1}{2}$ pijpen bier, 18 kistjes likeur 36 kistjes provisien, 2 kisten boeken en instrumenten, Order.

Van Hongkong per het schip *Reijerwaard*, gezagv. Bruigen, agenten B. Kopersmit & Co.

3 kisten kamferhouten kistjes, 29 kistjes arak, 43 kistjes brandij. 14 kistjes likeur, 14 kistjes cherrij, B. Kopersmit & Co; 81 kistjes aardewerk, Ruyl Cramer & Co.

Van Batavia per de Ned Ind. schoener *Machmoed*, gezagv. Mohamat bin Malik, agent Gezagvoerder.

23 collies touwwerk, Adam & Co; 70 kistjes zeep, Johan; 149 kistjes cognac, J. F. van Leeuwen & Co; 1 kist regaal, Bechade; 100 kelders genever, 50 kistjes sla-olie, Gebr. van Deiden; 10 kisten sigaren, Fraser Eaton & Co; 100 kistjes kaas, 95 kisten provisien, 24 trossen touwwerk, 43 collies ijzerwerk, modewaren, speelgoederen en koopmanschappen, Wm. Mathieu & Co; 100 kelders genever, 100 picols boombasten, 124 collies touwwerk, koopmanschappen en kleinigheden, diverse personen en eenige goederen, bestemd voor Bandjarmassing.

UITVOER.

Naar Batavia via Samarang per de Nederl. Ind. stoomboot *Palembang*, gezagv Roseboom.

3 kisten wijn, W Cores de Vries; 1 kist koopmanschappen, Schimmelpenninck & Co; 2 kisten parfumerien, Wm. Mathieu & Co.

Naar Banjarmassing per de Nederl. Ind. bark *Sultan Adam*, gez. Said Aloewi bin Mohamat Alhabassij.

20 dozijn Eur. ledige flesschen en kleinigheden, Said Hoesin Habsie.

Naar Banjarmassing per de Nederl. Ind. bark *Sarie Elmashoor*, gezagv. Djamal.

50 kelders genever, Friedlander.

Naar Nederland via Probolingo per het Nederl. schip *Luctor et Emergo*, gezagv. J. H. Hakker.

1800 picols koffij, 150 picols rotting, N. H. M.

Naar Nederland via Pasoeroean per het Nederl. schip *Elisabeth Anthonia*, gezagv. J. Jansen.

$3004\frac{05}{100}$ picols suiker, 2000 picols koffij, $439\frac{396}{1000}$ picols noten, $52\frac{508}{1000}$ picols foelie, 1161 schuitjes tin, wd. 600 picols, 175 picols rotting, N. H. M.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol *f* 16.—
Koffij per picol. Nominaal
Rijst (carga) per kojjang *f* 105 à *f* 110—
Id. (witte) " " *f* 135 à *f* 150.—
Koehuiden per 100 st. *f* 150 à *f* 250.—
Arak per legger. *f* 50.—
Olie (Klapper) *f* 17.—
Olie (Katjang).
Kadjang Matten.
Rotting. *f* 7 à *f* 8.—
Wisselkoers 97.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag 12 September 1858, 's morgens ten half 9 ure.

Ds. SCHIFF.

Bevestiging van Ouderling en Diakenen.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag 12 September 1858, 's morgens ten half 9 ure,

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. Wijt & Z. te *Rotterdam*, bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.